

OPERATOR DATE CU CARACTER PERSONAL

Dosar nr.

- apel – anulare proces-verbal de contravenție –

R O M Â N I A
TRIBUNALUL
SECȚIA DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL
ÎNCHEIERE

Ședința publică din 05 aprilie 2017

Instanța constituită din:

Președinte:

Judecător:

Grefier:

Pe rol, judecarea apelului declarat de **petentul**, domiciliat în, împotriva sentinței civile nr. din, pronunțată de Judecătoria, în dosar nr., intimat fiind

La apelul nominal făcut în ședință publică se prezintă apelantul petent, lipsă fiind reprezentanții intimatului.

Procedura este legal îndeplinită.

S-a făcut referatul cauzei de către grefierul de ședință, după care:

Apelantul depune la dosar chitanța reprezentând dovada achitării taxei judiciare de timbru în sumă de 20 lei.

Instanța, față de dispozițiile art.519-520 Cod procedură civilă, supune dezbaterii oportunitatea sesizării ICCJ cu privire la interpretarea dispozițiilor art.21 al.3, art.5 al.6 din OG nr.2/2001, ale art.96 din OG nr.195/2002 și ale textului legal ce reglementează contravenția din cauză și anume: dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de a conduce se poate considera aplicată doar prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția, fără a se preciza natura și durata sancțiunii în cuprinsul procesului-verbal; dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de conducere se consideră aplicată prin reținerea permisului de conducere; dacă se consideră că sancțiunea complementară se aplică de drept prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția; dacă nelegalitatea aplicării sancțiunii se poate invoca din oficiu de către instanță în condițiile în care se contestă modul de individualizare a sancțiunii.

Apelantul petent arată că insistă în sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la interpretarea dispozițiilor legale menționate.

Instanța rămâne în pronunțare privitor la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție.

După deliberare,

TRIBUNALUL,

Asupra apelului de față, constată:

Prin sentința civilă nr. din, pronunțată de Judecătoria, în dosar nr., a fost respinsă, ca nefondată, plângerea contravențională formulată de petentul împotriva procesului verbal de contravenție seria emis de intimatul

Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a reținut astfel:

La data de 2 iulie 2015 a fost întocmit de către un agent constatatator din cadrul procesul-verbal de contravenție seria prin care petentul a fost sancționat contravențional cu *avertisment* și i s-a aplicat *sancțiunea complementară a reținerii*

permisului de conducere pentru săvârșirea contravenției prevăzută de art. 48,49 alin 1 din OUG 195/2002 și sancționată de art.102 alin.3 lit. e din O.U.G. nr.195/2002.

Agentul a reținut că la data menționată, ora 18.36, petentul a condus autoturismul marca Audi, cu numărul de înmatriculare, pe DN, în interiorul localității, cu viteza de 104 km/h, fiind înregistrat cu aparatul radar Autovision seria ROM 447 montat pe auto

În conformitate cu art. art. 49 al. 1 din O.U.G. 195/2002 limita maximă de viteză în localități este de 50 km/h, iar potrivit art. art. 48 din O.U.G. 195/2002 Conducătorul de vehicul trebuie să respecte regimul legal de viteză și să o adapteze în funcție de condițiile de drum, astfel încât să poată efectua orice manevră în condiții de siguranță.

Conform art. 102 alin (3) Constituie contravenție și se sancționează cu amenda prevăzută în clasa a IV-a de sancțiuni și cu aplicarea sancțiunii complementare a suspendării exercitării dreptului de a conduce pentru o perioadă de 90 de zile săvârșirea de către conducătorul de autovehicul sau tramvai a următoarelor fapte: lit. e) depășirea cu mai mult de 50 km/h a vitezei maxime admise pe sectorul de drum respectiv și pentru categoria din care face parte autovehiculul condus, constatată, potrivit legii, cu mijloace tehnice omologate și verificate metrologic.

Persoana sancționată a semnat procesul verbal de contravenție și a arătat la rubrica Alte mențiuni „Nu aveam viteza menționată”.

Analizând cu precădere legalitatea, s-a constatat că au fost respectate dispozițiile art.15-20 din același act normativ, nefiind incidentă niciuna din cauzele de nulitate prevăzute de art.17, ce ar putea fi constatate din oficiu.

În legătură cu indicarea greșită a datei săvârșirii contravenției, respectiv de 22.07.2015 în loc de 02.07.2015, instanța arată că potrivit art. 17 din OG nr. 2/2001 *„Lipsa mențiunilor privind numele, prenumele și calitatea agentului constatator, numele și prenumele contravenientului, iar în cazul persoanei juridice lipsa denumirii și a sediului acesteia, a faptei săvârșite și a datei comiterii acesteia sau a semnăturii agentului constatator atrage nulitatea procesului-verbal. Nulitatea se constată și din oficiu.”*

Coroborând mențiunile procesului verbal de contravenție contestat cu privire la ziua săvârșirii contravenției, cu mențiunile dovezii seria nr. din cu mențiunile din fotografiile depuse la dosar din care rezultă că data săvârșirii contravenției este și chiar cu data formulării plângerii contravenționale, instanța a constatat că procesul verbal de contravenție contestat conține o eroare materială cu privire la prima cifră a zilei, menționându-se cifra „2” în loc de „0”, eroare ce nu poate fi asimilată cu lipsa mențiunilor cu privire la data săvârșirii contravenției, astfel încât, în cauză nu sunt incidente disp. art. 17 din OG nr. 2/2001, iar pe cale de consecință nu se impune anularea procesului verbal de contravenție ca nelegal.

În ceea ce privește temeinicia, s-a reținut că procesul verbal este temeinic, instanța constatând că existența faptei așa cum este reținută în procesul verbal de contravenție.

Instanța a apreciat că, prin raportare la criteriile stabilite jurisprudențial de Curtea E.D.O.: calificarea din dreptul național, natura faptei incriminate, natura și gravitatea sancțiunilor, împotriva petentului s-a formulat o „acuzatie în materie penală” în sensul art. 6 din Convenția E.D.O., astfel încât problema administrării probelor trebuie analizată conform principiul prezumției de nevinovăție, potrivit căruia revine în sarcina autorităților statului să dovedească existența faptei imputate contravenientului.

Astfel din probele administrate reiese că viteza autoturismului condus de petent a fost înregistrată cu mijloc tehnic montat pe autoturismul cu numărul de înmatriculare ce aparține

Cinemometrul utilizat este verificat metrologic conform art.109, alin.2 din O.U.G. nr.195/2002, fiind autorizat să efectueze înregistrări în regim staționar și de deplasare (buletin de

verificare metrologic nr. BBSC 02.01.1166, emis la data de 31.03.2015, fila nr. 27 dosar) cu termen de valabilitate până în 31.03.2016 iar agentul constatator este atestat să folosească și să exploateze echipamentul video de supraveghere a traficului de rutier și de măsurare a vitezei de deplasare a autovehiculelor (atestat fila 28).

De asemenea, fotografiile depuse la filele 21 - 26 cuprind toate mențiunile prevăzute de art.3.5.1 din NML 021-05/07.12.2005 iar din succesiunea lor cronologică rezultă că autovehiculul din foto 1,2,3,4,5, 6 este același cu auto cu nr. de înmatriculare

Astfel instanța a reținut că, în privința contravenției imputate petentului prezumția de nevinovăție a fost răsturnată de către intimat care a depus probe tehnice din care reiese comiterea faptei așa cum este reținută în procesul verbal atacat, iar la constatarea abaterii au fost respectate toate normele legale incidente.

În ceea ce privește critica petentului cu privire la existența marjei de eroare a aparatului radar, instanța a apreciat că aceasta este neîntemeiată întrucât incidența erorilor maxime tolerate, care determină astfel o altă încadrare a faptei nu este întemeiată deoarece respectarea acestora și precizia cinemometrului se stabilesc numai cu ocazia evaluărilor în vederea acordării aprobărilor de model (omologare) și verificărilor metrologice periodice. Cerințele menționate nu se aplică în funcționarea propriu-zisă a cinemometrelor, în condiții normale de utilizare. Această concluzie rezultă din aceea că erorile maxime tolerate sunt cuprinse în Capitolul 3.1 „Cerințe metrologice” din N.M.L. nr.021-05 (aprobată prin Ordinul B.R.M.L. nr.301/2005, publicat în M.O. nr. 1.102 bis/7.12.2005) și nu în Capitolul 3.3 referitor la „Cerințe tehnice de funcționare cu caracter general”. Or, dacă marjele precizate anterior se aplicau în funcționarea propriu-zisă a aparatelor radar, ar fi existat prevederi corespunzătoare în capitolul referitor la utilizarea lor.

În privința sancțiunilor aplicate în drept, potrivit art.32 alin 2 din O.G. nr.2/2001 aplicarea și executarea sancțiunilor contravenționale principale și complementare sunt supuse controlului instanței.

În acest sens, s-a reținut că fapta săvârșită de petent este sancționată de art. 102 alin.3 OUG nr. 195/2002 cu amenda prevăzută în clasa a IV-a de sancțiuni (de la 9 la 20 puncte-amendă iar un punct-amendă reprezintă valoric 10% din salariul minim brut pe economie) și cu aplicarea sancțiunii complementare a suspendării exercitării dreptului de a conduce pentru o perioadă de 90 de zile

În privința sancțiunii principale instanța a apreciat ca agentul constatator a procedat în mod corect la individualizarea acestei sancțiuni, ținând cont de împrejurările concrete ale faptei și persoana contravenientului.

Prin raportare la gradul de pericol social ridicat și în vederea preîntâmpinării săvârșirii altor fapte interzise de lege, și înlăturării stării de pericol generată de conducerea pe drumurile publice cu depășirea limitei de viteză instanța a considerat că se impune menținerea și a sancțiunea complementare.

Împotriva acestei hotărâri a declarat apel petentul, criticând-o pentru nelegalitate și netemeinicie, solicitând admiterea acestuia, modificarea în tot a sentinței atacate și pe cale de consecință anularea procesului verbal de contravenție.

La termenul de judecată din data de 18.01.2017, instanța, față de dispozițiile art.519-520 cod procedură civilă, a supus dezbaterii oportunitatea sesizării ICCJ cu privire la interpretarea dispozițiilor art.21 al.3, art.5 al.6 din OG nr.2/2001, ale art.96 din OG nr.195/2002 și ale textului legal ce reglementează contravenția din cauză și anume: dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de a conduce se poate considera aplicată doar prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția, fără a se preciza natura și durata sancțiunii în cuprinsul procesului-verbal; dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de conducere se consideră aplicată prin reținerea permisului de conducere; dacă se consideră că sancțiunea complementară se aplică de drept prin menționarea textului legal ce sancționează

contravenția; dacă nelegalitatea aplicării sancțiunii se poate invoca din oficiu de către instanță în condițiile în care se contestă modul de individualizare a sancțiunii.

I. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept:

Apelantul petent a depus la dosar note de ședință (f 126 – 129) considerând oportună sesizarea ICCJ cu privire la interpretarea dispozițiilor art.5 alin.6, art. 21 alin.3 din OG 2/2001 și art. 96 din OUG nr. 195/2002 republicata, pentru următoarele motive:

Potrivit art. 5 alin. 5 din O.G. nr. 2/2001, sancțiunile complementare se aplică în funcție de natura și gravitatea faptei, iar potrivit art. 21 alin. 3 din același act normativ, sancțiunea se aplică în limitele prevăzute de actul normativ și trebuie să fie proporțională cu gradul de pericol social al faptei săvârșite, ținându-se seama de împrejurările în care a fost săvârșită fapta, de modul și mijloacele de săvârșire a acesteia, de scopul urmărit, de urmarea produsă, precum și de circumstanțele personale ale contravenientului și de celelalte date înscrise în procesul verbal. În conformitate cu dispozițiile art. 96 alin. 1 din O.U.G. nr. 195/2002, sancțiunile contravenționale complementare au ca scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii altor fapte interzise de lege și se aplică prin același proces verbal prin care se aplică sancțiunea amenzii sau avertismentului. Potrivit art. 96 alin. 2 lit. b din același act normativ, suspendarea exercitării dreptului de a conduce se dispune pe timp limitat.

Din lectura procesului verbal de contravenție contestat, rezultă că agentul constatatork a menționat în cuprinsul acestuia că stabilește pentru fapta imputată sancțiunea avertismentului, și sancțiunea complementară a reținerii permisului de conducere, fapt pentru care a eliberat dovada cu drept de circulație pe o durată de 15 zile.

Față de mențiunile procesului verbal consideră că este oportună semnalarea următoarelor aspecte:

Potrivit art. 111 alin. 1 lit. c din O.U.G. nr. 195/2002 rep., permisul de conducere se reține la săvârșirea uneia dintre contravențiile prevăzute la art. 100 alin. 3, art. 101 alin. 3, art. 102 alin. 3, precum și în situația prevăzută la art. 115 alin. 1.

Prin modalitatea în care agentul constatatork a întocmit procesul verbal, acesta a încălcat dispozițiile art. 96 alin. 1, art. 109 alin. 1 și art. 118 alin. 1 din O.U.G. nr. 195/2002 precum și prevederile art. 177 alin. 1, art. 180 alin. 1 și art. 210 alin. 2 din H.G. nr. 1391/2006 prin nementionarea sancțiunii complementare a suspendării exercitării dreptului de a conduce pe timp limitat alături de sancțiunea avertismentului și de măsura tehnico-administrativă a reținerii permisului de conducere, fapt de natură a aduce atingere dreptului la un proces echitabil garantat de art. 6 din C.E.D.O., care impune și accesul efectiv la o instanță.

De altfel, modele pentru încheierea proceselor verbale de contravenție, prevăzute la anexa nr. IA și anexa nr. 1D la H.G. nr. 1391/2006 conform dispozițiilor art. 96 alin. 1 și art. 109 alin. 1 din O.U.G. nr. 195/2002, precum și ale art. 180 alin. 1 din H.G. nr.1391/2006 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a O.U.G. nr. 195/2002, agentul constatatork aplică sancțiunile principale, sancțiunile complementare și/sau măsurile tehnico- administrative prin același proces verbal de contravenție, însă potrivit art. 109 alin. 4 din O.U.G. nr. 195/2002, forma și conținutul procesului verbal de constatare a contravenției se stabilesc prin regulament.

Or, Regulamentul de aplicare a O.U.G. nr. 195/2002 aprobat prin H.G, nr. 1391/2006 este prevăzut cu cinci anexe, numerotate astfel: IA, 1B, 1C, 1D și 1E, care fac parte integrantă din actul normativ invocat conform art. 225. Astfel Anexele nr. IA și nr. 1D reprezintă modele de încheiere a procesului verbal, celelalte anexe vizând: dovada înlocuitoare (anexa nr. 1B), autorizația de reparații (anexa nr. 1C) și raportul de reținere permisului (anexa nr. 1E).

În cuprinsul art. 180 alin.1 din Regulament se dispune în sensul că, în cazul constatării încălcării normelor rutiere, procesul verbal de constatare a contravenției se încheie potrivit modelului prevăzut în anexa nr. IA care va cuprinde în mod obligatoriu pe lângă anumite alte mențiuni și „sancțiunea contravențională complementară aplicată și/sau măsura tehnico - administrativă dispusă”. Examinând anexa nr. IA, se constată că aceasta cuprinde șase rubrici

referitoare la sancțiunile și măsurile prevăzute la art. 95, art. 96 și art. 97 din O.U.G. nr. 195/2002, mai puțin cele referitoare la sancțiunea complementară a suspendării exercitării dreptului de a conduce.

Prin aplicarea deopotrivă, prin același proces verbal de contravenție, alături de sancțiunea principală, atât a măsurii tehnico - administrative a reținerii permisului în vederea suspendării exercitării dreptului de a conduce cât și a sancțiunii complementare a suspendării exercitării dreptului de a conduce, se creează în mod evident un caz de incompatibilitate, în raport de prevederi art. 190 din H.G. nr.1391/2006 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a O.U.G. nr. 195/2002. Conform art. 190 din H.G. nr.1391/2006, în cazurile prevăzute de lege, odată cu constatarea faptei, polițistul rutier reține permisul de conducere, eliberând dovada de înlocuitoare cu drept de circulație, iar permisul se va reține doar împreună cu un raport de reținere al cărui model este prevăzut în anexa nr. IE, acte ce se trimit cel mai târziu în prima zi lucrătoare care urmează celei în care a fost eliberată dovada înlocuitoare, la serviciul poliției rutiere pe raza căreia a fost săvârșită fapta, pentru efectuarea mențiunilor corespunzătoare în evidența conducătorilor de autovehicule.

Potrivit raportului de reținere ce se regăsește la anexa nr. IE, parte integrantă din Regulament, agentul constator poate doar „propune” suspendarea exercitării dreptului de a conduce autovehicule pe o perioadă determinată, de la caz la caz sancțiunea propusă de acesta fiind „aprobată” de șeful poliției rutiere, în sensul că șeful poliției rutiere hotărăște asupra sancțiunii complementare a suspendării exercitării dreptului de a conduce, și nicidecum agentul constator cum este în cazul de față.

În conformitate cu prevederile art.103 alin. 1 lit. c din O.U.G. nr. 195/2002 rep., suspendarea exercitării dreptului de autovehicule se dispune pe o perioadă de 90 de zile de către șeful poliției rutiere pe raza căreia a fost săvârșită fapta.

Mai mult, potrivit art. 210 alin. 1 din Regulament, atunci când conducătorul de autovehicul săvârșește o faptă pentru care se reține permisul de conducere în vederea suspendării exercitării dreptului de a conduce, eliberându-i-se dovadă înlocuitoare cu drept de circulație, sancțiunea contravențională complementară operează începând cu ziua următoare celei în care a expirat valabilitatea dovezii.

Rezultă, prin urmare, din coroborarea normelor legale enunțate, că sancțiunea complementară a suspendării exercitării dreptului de a conduce, inclusiv durata acesteia fiind prevăzute prin însuși textul incriminator, menționat în cuprinsul procesului verbal, este propusă de agentul constator și aprobată de șeful poliției rutiere prin raportul de reținere ea operând fie cu începere din ziua următoare celei în care a expirat valabilitatea dovezii fie de la data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești, în caz de contestare a procesului verbal de contravenție.

Spre deosebire de anexa nr. IA (care constituie regula în ce privește modelul de încheiere a procesului verbal de contravenție în cazul încălcării normelor rutiere), la anexa nr. 1D impusă ca model de încheiere a procesului verbal de art. 181 alin. 1 din Regulament (care, practic, constituie excepția de la regulă în cazul în care fapta fiind constatată cu ajutorul unui mijloc tehnic certificat sau mijloc tehnic omologat și verificat metrologic conducătorul auto nu este oprit în trafic), se prevăd în mod expres rubrici distincte pentru sancțiunea complementară a suspendării exercitării dreptului de a conduce și respect pentru punctele de penalizare, alături de sancțiunile principale. Într-un astfel de caz, polițistul rutier va încheia procesul verbal de contravenție după prelucrarea înregistrărilor și stabilirea identității conducătorului de vehicul, pe fondul efectuării procedurii instituite la alin. 2 al textului de lege invocat.

Intimatul Inspectoratul Județean de Poliție a depus la dosar (filele 131-133), concluzii scrise referitoare la oportunitatea sesizării ICCJ, arătând următoarele:

Formularul procesului verbal nu cuprinde vreo rubrică separată pentru consemnarea sancțiunii complementare de suspendare a dreptului, așa cum sunt prevăzute separat rubrici

pentru celelalte sancțiuni complementare (puncte penalizare, confiscarea, imobilizarea), cu respectarea art.96 alin. 1 din O.U.G. nr. 195/2002 „Sancțiunile contravenționale complementare au ca scop înlăturarea unei stări de pericol; preîntâmpinarea săvârșirii altor fapte interzise de lege și se aplică prin același proces verbal prin care se aplică și sancțiunea principală a amenzii sau avertismentului”, norma imperativă, nefiind lăsată la aprecierea agentului constatatator sau a instanței de judecată aplicarea sau înlăturarea sancțiunii complementare.

-“dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de a conduce se consideră aplicată prin reținerea permisului de conducere” :

În conformitate cu art. 97 din OUG nr. 195/2002 reținerea permisului de conducere este o măsură tehnico-administrativă care se dispune de polițistul rutier de regulă odată cu constatarea faptei, eliberându-se titularului o dovada înlocuitoare cu sau fără drept de circulație. Perioada în care titularul permisului de conducere nu are dreptul de a conduce un autovehicul, tractor agricol sau forestier ori tramvai se consideră perioadă de suspendare a exercitării dreptului de a conduce.

Potrivit art. 210 din HG nr. 1391/2006 (1) în situația în care conducătorul de autovehicul săvârșește o faptă pentru care, potrivit legii, se reține permisul de conducere în vederea suspendării exercitării dreptului de a conduce, eliberându-se dovada înlocuitoare ci drept de circulație, sancțiunea contravențională complementară operează începând cu ziua următoare celei în care a expirat valabilitatea dovezii.

(2) Când dovada înlocuitoare a permisului de conducere este eliberată fără drept de circulație, suspendarea exercitării dreptului de a conduce operează din momentul aplicării sancțiunii contravenționale complementare prin procesul-verbal de constatare a contravenției. “dacă se consideră că sancțiunea complementară se aplică de drept prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția”.

Sancțiunile contravenționale complementare se aplică prin același proces-verbal prin care se aplică și sancțiunea principală a amenzii sau avertismentului, menționându-se articolul ce prevede această măsură. Reglementarea de către legiuitor a aplicării obligatorii, împreună cu sancțiunea principală a amenzii, a sancțiunii complementare a reținerii permisului de conducere sau a dovezii înlocuitoare a acestuia, nu este lăsată la aprecierea organului constatatator, este consecința legăturii directe în care se află cu fapta sancționată și a pericolului social sporit al acesteia. În consecință, o atare reglementare asigură ocrotirea unor valori sociale de o însemnătate sporită, precum viața, integritatea fizică și sănătate a participanților la traficul rutier, proprietatea publică și privată și mediul înconjurător, așa cum se arată în Decizia Curții Constituționale nr.854/18.10.2012

-“dacă nelegalitatea aplicării sancțiunii se poate invoca din oficiu de către instanță în condițiile în care se contestă modul de individualizare a sancțiunii”

Sancțiunile contravenționale complementare au ca scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii altor fapte interzise de lege. Esențial este aspectul că fapta contravențională care a determinat suspendarea dreptului de a conduce se referă la cunoștințele, aptitudinile și abilitățile petentului de a conduce. Retragera temporară a dreptului de a conduce corespunde unei necesități primordiale privind interesele siguranței rutiere, scopul urmărit fiind înlăturarea unui participant cu comportamente periculoase pentru trafic, care, prin manevra sa, a dus la crearea unor condiții de nesiguranță rutieră, apte pentru producerea unor potențiale vătămări. Astfel, scopul represiv și educativ al sancțiunii complementare nu se poate atinge doar prin intermediul aplicării sancțiunii amenzii, măsura suspendării înscriindu-se în limitele proporționalității.

Prin Decizia nr.854 din 18.10.2012 Curtea Constituțională a dispus că „reglementarea de către legiuitor a aplicării obligatorii, împreună cu sancțiunea principală a amenzii, a sancțiunii complementare a reținerii permisului de conducere sau a dovezii înlocuitoare a acestuia, prevăzută la art. 111 alin. (1) lit. c) din ordonanța criticată, în cazul săvârșirii faptei prevăzute la art. 102 alin. (3) lit. e) din aceeași ordonanță de urgență, respectiv al depășirii cu mai mult de 50

km/h a vitezei maxime admise pe sectorul de drum respectiv și pentru categoria din care face parte autovehiculul condus, aplicare ce nu este lăsată la aprecierea organului constatator, este consecința legăturii directe în care se află cu fapta sancționată și a pericolului social sporit al acesteia. În consecință, o atare reglementare asigură ocrotirea unor valori sociale de o însemnătate sporită, precum viața, integritatea fizică și sănătatea participanților la traficul rutier, proprietatea publică și privată și mediul înconjurător. ”

În același sens este și Decizia nr. 427 din 7 aprilie 2011 a Curții Constituționale referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 96 alin. (2) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, prin care s-a stabilit că dispozițiile art. 96 alin. (2) lit. b3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 nu restrâng drepturi constituționale, ci prevăd, în deplin acord cu principiile care fundamentează statul de drept, sancționarea unor fapte de încălcare a legii care pun în pericol siguranța circulației rutiere, în scopul prevăzut încă din primul articol al aceleiași ordonanțe de urgență, respectiv "asigurarea desfășurării fluente și în siguranță a circulației pe drumurile publice, precum și ocrotirea vieții, integrității corporale și a sănătății persoanelor participante la trafic sau aflate în zona drumului public, protecția drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor respective, a proprietății publice și private, cât și a mediului".

Astfel, este evident că această măsură complementară a suspendării dreptului de a conduce este o măsură obligatorie, care produce efecte în virtutea legii. Atâta timp cât procesul verbal a fost temeinic și legal întocmit, viteza fiind măsurată cu un cinemometru aflat în perioada de valabilitate, suspendarea dreptului de a conduce nu poate fi lăsată la aprecierea agentului constatator ori a instanței de judecată, într-o atare situație judecătorul fondului adăugând la prevederile legale.

Aceste considerente se regăsesc și în Minuta întâlnirii dintre membrii Comisiei „Unificarea practicii judiciare” având ca obiect unificarea practicii judiciare din data de 10.04.2009.

În conținutul acestei Minute, la punctul nr. 27 se reține că „sancțiunile complementare se aplică de drept automat, în baza legii, pentru a înlătura o stare de pericol prezumată de legiuitor, astfel că instanța nu poate să mențină sancțiunea principală și să înlătore sancțiunea complementară”.

II. Prezentarea jurisprudenței proprii instanțe

Cu privire la problema de drept enunțată, practica completurilor de apel aparținând secției este diferită în sensul că unele completuri anulează procesele verbale în ceea ce privește măsura reținerii în situația în care în cuprinsul procesului verbal de contravenție contestat agentul constatator nu menționează în mod expres măsura suspendării dreptului de a conduce cu indicarea intervalului de timp (30 de zile, 60 de zile sau 90 de zile, după caz), aspect analizat din oficiu (decizia nr. 1306/28.09.2016 pronunțată în Dosar nr. 5005/285/2015, decizia nr. 656/20.04.2016 pronunțată în dosar nr. 9783/314/2013), alte completuri nu analizează acest aspect din oficiu menținând procesul verbal ca legal, alte completuri au reținut că în condițiile în care a fost indicat textul de lege incriminator care stabilește numărul de zile de suspendare a dreptului de a conduce ca măsură complementară nu se impune anularea procesului verbal în privința acestei măsuri (decizia nr. 442/ 16 martie 2016 pronunțată în dosarul nr. 926/227/2015).

IV. Cu privire la admisibilitatea sesizării

Instanța reține că sunt întrunite condițiile de admisibilitate pentru sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție potrivit art.519 Cod procedură civilă, astfel:

- **de lămurirea modului de interpretare a dispozițiilor art.21 alin.3, art.5 alin.6, art.10 din OG nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, ale art.96 alin.1-3 din OUG nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice și ale textului legal ce reglementează contravenția din cauză, respectiv art.100 alin.3 lit.b din OUG nr.195/2002, depinde**

soluționarea pe fond a cauzei întrucât în cuprinsul procesului verbal de contravenție contestat de petent se menționează temeiul de drept în baza căruia a fost sancționat contravenientul, respectiv art.100 alin.3 lit.b din OUG nr.195/2002, fără a se consemna sancțiunea complementară privind suspendarea dreptului de a conduce și durata acesteia, fiind doar bifată căsuța privind reținerea permisului de conducere.

Chestiunea de drept vizează în esență dacă se poate considera aplicată o sancțiune complementară doar prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția fără a se consemna această sancțiune în cuprinsul procesului verbal și dacă acest aspect se poate invoca din oficiu în condițiile în care nu s-a contestat în mod expres legalitatea sancțiunii complementare, ci legalitatea și temeinicia procesului verbal cu privire însă la alte aspecte decât măsura complementară.

- **problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare;**

- **problema de drept enunțată este nouă** deoarece, prin consultarea jurisprudenței, s-a constatat că asupra acestei probleme ICCJ nu a statuat printr-o altă hotărâre.

Problema de drept este nouă și din prisma implementării principiilor ce decurg din jurisprudența CEDO care califică sancțiunea complementară a suspendării dreptului de a conduce ca fiind sancțiune penală în sensul art. 6 din Convenție.

În cauza Ioan Pop contra României, nepublicată (decizie de inadmisibilitate) referitor la natura și gravitatea „sancțiunilor”, Curtea a observat că niciun element din dosar nu poate sugera că suspendarea permisului de conducere al reclamantului a avut consecințe grave pentru acesta. De asemenea, Curtea a observat că amenda nu putea fi înlocuită cu o pedeapsă privativă de libertate pe motiv de neplată (a se vedea, pe de altă parte, *Anghel*, citată anterior, pct. 52) și reprezenta valoarea minimă prevăzută de legea privind regimul contravențiilor. Cu toate acestea, Curtea a reiterat că lipsa gravității sancțiunilor aflate în joc nu poate scuti o pedeapsă de caracterul său inerent penal (a se vedea *Öztürk*, citată anterior, p. 21, pct. 54 și *Huseyin Turah*, citată anterior, pct. 20).

În lumina considerentelor menționate anterior, Curtea a considerat că măsurile aplicate reclamantului se consideră „**acuzatie în materie penală**” în sensul art.6 din Convenție. În consecință, s-a reținut că articolul menționat este aplicabil sub aspect penal.

Or, prin calificarea sancțiunii complementare a suspendării dreptului de a conduce drept sancțiune penală, este necesar a fi respectate garanțiile specifice acestei sancțiuni.

O sancțiune penală trebuie să fie clară, accesibilă și previzibilă în ceea ce privește conținutul și implicit, efectele sale, pentru a permite cetățeanului să își controleze conduita și să prevadă, într-o măsură rezonabilă, consecințele ce decurg dintr-o anumită faptă.

V. Punctul de vedere motivat al completului de judecată

Dispozițiile art.21 din OG nr.2/2001 stabilesc că, *(1) În cazul în care prin actul normativ de stabilire și sancționare a contravențiilor nu se prevede altfel, agentul constator, prin procesul-verbal de constatare, aplică și sancțiunea.*

(2) Dacă, potrivit actului normativ de stabilire și sancționare a contravenției, agentul constator nu are dreptul să aplice și sancțiunea, procesul-verbal de constatare se trimite de îndată organului sau persoanei competente să aplice sancțiunea. În acest caz sancțiunea se aplică prin rezoluție scrisă pe procesul-verbal.

(3) Sancțiunea se aplică în limitele prevăzute de actul normativ și trebuie să fie proporțională cu gradul de pericol social al faptei săvârșite, ținându-se seama de împrejurările în care a fost săvârșită fapta, de modul și mijloacele de săvârșire a acesteia, de scopul urmărit, de urmarea produsă, precum și de circumstanțele personale ale contravenientului și de celelalte date înscrise în procesul-verbal.

Conform art.5 alin.6 din OG nr.2/2001, *sanctiunile complementare se aplică în funcție de natura și de gravitatea faptei.*

De asemenea, potrivit art.96 din OUG nr.195/2002, *sanctiunile contravenționale complementare au ca scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii altor fapte interzise de lege și se aplică prin același proces-verbal prin care se aplică și sancțiunea principală a amenzii sau avertismentului.*

Din cuprinsul textelor legale enunțate rezultă că sancțiunea complementară ar trebui să se regăsească, să fie consemnată în cuprinsul procesului verbal de contravenție, aceasta fiind interpretarea dispoziției legale privind aplicarea sancțiunii.

În acest sens, se ridică problema dacă s-ar putea considera suficientă doar menționarea textului legal în baza căruia a fost sancționat contravenientul, în speță art.100 alin.3 lit.b din OUG nr.195/2002, fără a fi consemnată efectiv sancțiunea complementară aplicată.

Potrivit art.102 alin.3 lit.e din OUG nr.195/2002 în baza căruia a fost sancționat contravenientul, *constituie contravenție și se sancționează cu amenda prevăzută în clasa a II-a de sancțiuni și cu aplicarea sancțiunii contravenționale complementare a suspendării exercitării dreptului de a conduce pentru o perioadă de 30 de zile săvârșirea de către conducătorul de autovehicul a următoarelor fapte: neacordarea priorității de trecere pietonilor angajați în traversarea regulamentară a drumului public prin locurile special amenajate și semnalizate, aflați pe sensul de deplasare a autovehiculului, tractorului agricol sau forestier ori tramvaiului.*

Chiar dacă sancțiunea complementară este prevăzută în textul incriminator al contravenției pentru care este sancționat contravenientul, neconsemnarea acestei sancțiuni în însuși procesul verbal de contravenție ridică un dubiu cu privire la aplicarea efectivă a acesteia în cuprinsul procesului verbal de contravenție.

De asemenea, fără a se preciza natura și durata sancțiunii complementare se creează o incertitudine cu privire la aplicarea sau neaplicarea acestei sancțiuni, instanța fiind în imposibilitate de a verifica respectarea dispozițiilor art.21 alin.3 din OG nr.2/2001, și anume dacă sancțiunea s-a aplicat în limitele prevăzute de actul normativ.

Din dispozițiile art.5 alin.6 din OG nr.2/2001 reiese că la aplicarea sancțiunii complementare se au în vedere natura și gravitatea faptei, or, considerarea ca aplicată a sancțiunii prin indicarea textului legal incriminator, ar putea lipsi de eficiență acest text legal.

2. Dacă s-ar considera că sancțiunea complementară se aplică de drept doar prin menționarea textului legal ce reglementează contravenția, s-ar putea încălca dispozițiile art.21 din OG nr.2/2001, agentul constator fiind cel ținut a aplica sancțiunea în limitele legii, ulterior instanța având posibilitatea de a verifica respectarea dispozițiilor legale de către agentul constator. Instanța nu se poate substitui autorității administrative, singura competență să aplice sancțiunea contravențională. Dispozițiile art. 34 alin.1 din OG nr.2/2001 conform cărora, soluționând plângerea, instanța „hotărăște asupra sancțiunii”, se referă la posibilitatea instanței de a verifica dacă individualizarea sancțiunii a fost corectă.

Lipsa menționării sancțiunii în cuprinsul procesului verbal duce la imposibilitatea de a cunoaște dacă aceasta se datorează omisiunii agentului constator sau poate acesta nu a înțeles să aplice această sancțiune în cadrul operațiunii de individualizare prevăzută de art.5 alin.6 din OG nr.2/2001.

Prin Decizia pronunțată în cauza Ioan Pop împotriva României, nepublicată, reținând scopul pur punitiv al amenzii aplicabile, precum și caracterul general al normei de incriminare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a apreciat că sancțiunea contravențională aplicată reclamantului în temeiul Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice constituie o "acuzatie în materie penală" în sensul art. 6 din Convenție, care trebuie aplicat sub aspectul său „penal”, impunându-se așadar cenzura instanței sub aspectul sancțiunii aplicate.

În această situație nu s-ar putea cunoaște dacă s-a aplicat sau nu de agentul constatatator sancțiunea complementară, iar considerarea sancțiunii ca aplicată prin menționarea doar a textului legal ce prevede sancțiunea ar putea contraveni garanțiilor specifice unei sancțiuni penale. Astfel, cât timp nu se consemnează în procesul verbal sancțiunea aplicată, petentul nu ar putea cunoaște cu certitudine dacă s-a aplicat sau nu această sancțiune, care este durata pentru care s-a aplicat sancțiunea, pentru a-și conforma în mod corespunzător conduita.

3. În cauză, agentul constatatator a dispus aplicarea amenzii ca sancțiune principală precum și măsura tehnico-administrativă a reținerii permisului de conducere prin bifarea căsuței corespunzătoare, fără a mai menționa în mod expres și sancțiunea complementară a suspendării exercitării dreptului de a conduce.

Trebuie specificat că, de regulă, agenții constatatatori menționează expres că se suspendă exercitarea dreptului de a conduce cu indicarea perioadei (30,60, 90 de zile), dar în anumite cazuri, cum este și cel de față, se bifează doar căsuța privind reținerea permisului de conducere. În cuprinsul anexei nr.1D din HG nr.1391/2006 privind formularul procesului verbal de contravenție care se încheie în cazul reglementat de art.181 alin.1 din HG nr.1391/2006 (cum este și el din speța de față) există rubrică separată pentru sancțiunea complementară, dar în practică agenții constatatatori utilizează formularul din anexa nr.1A din HG nr.1391/2006 care nu prezintă o asemenea rubrică, în majoritatea proceselor verbale fiind consemnat că se suspendă dreptul de a conduce, cu indicarea perioadei.

Măsura reținerii permisului de conducere reprezintă o măsură tehnico-administrativă conform art.97 alin.1 lit.a din OUG nr.195/2002 distinctă de măsura complementară.

Măsurile complementare sunt stabilite prin art.96 alin.2 din OUG nr.195/2002, reținerea permisului de conducere neaflându-se printre acestea.

Prin urmare, este discutabil dacă, fiind luată măsura reținerii permisului de conducere s-ar putea considera aplicată sancțiunea complementară a dreptului de a conduce.

În speță nu ne aflăm în situația de excepție în care polițistul rutier reține permisul de conducere urmând ca aplicarea sancțiunii suspendării exercitării dreptului de a conduce să fie dispusă de șeful poliției rutiere.

De asemenea, din cuprinsul art.190 din HG nr.1391/2006 cât și art.21 alin.1 din OG nr.2/2001 rezultă că este necesar a fi prevăzute expres cazurile în care sancțiunea nu se aplică de agentul constatatator, situație ce nu are aplicabilitate în speța de față.

4. În ce privește posibilitatea instanței de a invoca din oficiu nelegalitatea aplicării sancțiunii complementare, se ridică problema dacă dispozițiile art.21 alin.1,3 din OG nr.2/2001 au caracter imperativ în sensul că nerespectarea acestor dispoziții se sancționează cu nulitatea absolută parțială a procesului verbal de contravenție, putând fi invocată din oficiu, la nivelul completului existând opinii divergente cu privire la acest aspect.

În ce privește efectele deciziei nr.XXII din 19.03.2007 dată de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursului în interesul legii, instanța are în vedere că decizia a privit consecințele nerespectării cerințelor înscrise în art.16 alin.7 din OG nr.2/2001. Chiar dacă în considerentele deciziei se face referire la nulitățile absolute reglementate prin art.17 din OG nr.2/2001, aceasta nu înseamnă că nu există alte dispoziții în OG nr.2/2001 a căror nerespectare să atragă nulitatea absolută a procesului verbal de contravenție (cum ar fi, de exemplu, art.10 din OG nr.2/2001 conform căruia sancțiunea se aplică pentru fiecare contravenție, menționarea unei singure sancțiuni pentru ambele contravenții ducând la anularea procesului verbal de contravenție).

Un asemenea caz poate fi considerat și art.21 din OG nr.2/2001, acesta conținând o dispoziție imperativă ce ocrotește un interes public și a cărei nerespectare ar atrage nulitatea absolută a procesului verbal de contravenție.

Referitor la posibilitatea invocării din oficiu a acestei nelegalități, instanța are în vedere că, potrivit art.482 Cod procedură civilă, dispozițiile de procedură privind judecata în primă instanță se aplică și în apel, în măsura în care nu sunt potrivnice normelor generale ce reglementează apelul, iar conform art.34 din OG nr.2/2001, instanța competentă să soluționeze plângerea, după ce verifică dacă aceasta a fost introdusă în termen, ascultă pe cel care a făcut-o și pe celelalte persoane citate, dacă aceștia s-au prezentat, administrează orice alte probe prevăzute de lege, necesare în vederea *verificării legalității și temeiniciei procesului-verbal, și hotărăște asupra sancțiunii*, despăgubirii stabilite, precum și asupra măsurii confiscării.

Din coroborarea acestor dispoziții s-ar putea deduce că instanța de apel este abilitată să verifice din oficiu legalitatea procesului verbal de contravenție în ceea ce privește aplicarea sancțiunii complementare.

Față de considerentele expuse, se va dispune sesizarea ICCJ în temeiul art.519 Cod procedură civilă pentru dezlegarea chestiunilor de drept enunțate.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
DECIDE:**

Sesizează ICCJ pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: *„În interpretarea dispozițiilor art.21 alin.3, art.5 alin.6, art.10 din OG nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, ale art.96 alin.1-3 din OUG nr.195/2002 privind circulația pe drumurile publice și ale textului legal ce reglementează contravenția din cauză, respectiv art.102 alin.3 lit.e din OUG nr.195/2002, (1) dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de a conduce se poate considera aplicată doar prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția, fără a se preciza natura și durata sancțiunii în cuprinsul procesului-verbal; (2) dacă se consideră că sancțiunea complementară se aplică de drept prin menționarea textului legal ce sancționează contravenția; (3) dacă sancțiunea complementară a suspendării dreptului de conducere se consideră aplicată prin reținerea permisului de conducere; (4) dacă nelegalitatea aplicării sancțiunii complementare a suspendării dreptului de conducere se poate invoca din oficiu de către instanță.”*

În temeiul art.520 alin.2 Cod procedură civilă suspendă judecarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședință publică azi, 5 aprilie 2017.

Președinte,

Judecător,

Grefier,

Red.

Jud.

Tehnored.

4 ex. – 09.05.2017